
KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

ÚJLENGYEL

Településrendezési eszközeinek felülvizsgálatához

2019. november

1. BEVEZETÉS

Újlengyel község településrendezési tervének környezeti értékelése a 2/2005 (I.11.) Kormányrendelet alapján, 2019. szeptember havában.

Általános tervezési paraméterek

Tervezési feladat megnevezése:

Újlengyel község Településrendezési Terve

Típusa

A Településrendezési terv tartalmazza:

- A Településszerkezeti tervet a község teljes közigazgatási területére,
- A Helyi Építési Szabályzatot és mellékletét képező Szabályozási Tervet, belterületre és a külterületre.

Tervezési terület

Újlengyel község teljes közigazgatási területe.

1.A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS DOKUMENTÁCIÓ KIDOLGOZÁSI FOLYAMATA

1.1. ELŐZMÉNYEK

Újlengyel község Önkormányzata a Pol Trade kft részére adott megbízást a település településrendezési tervének teljes körű felülvizsgálatára. A megbízott tervező a Tájterv Műhely Kft.-ét kérte fel a település tájrendezési, környezetvédelmi, külterületszabályozási munkarészeinek, így a környezeti értékelés fejezetet elkészítésére.

Tervezési feladatunk Újlengyel község területére 2005-ben készült településszerkezeti terv, helyi építési szabályzat és szabályozási terv felülvizsgálata volt. Miután a tervezés a település teljes közigazgatási területét érinti ezért a településrendezési terv részeként, a 2/2005(I.11.) Kormányrendelet értelmében környezeti vizsgálat készítése kötelező.

A környezeti értékelés az említett rendelet mellékletében rögzített tematika tartalmi követelményei szerint került kidolgozásra, a település léptékének, adottságainak és a fejlesztési, változtatási szándékoknak megfelelő részletességben.

A településrendezési tervet a Magyarország és egyes kiemelt térségek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX tv., valamint az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 7-13. §-ban és a 314/2012.(XI.8) Kormány rendeletben előírt szakmai szempontok és tartalom szerint készítettük el.

1.2. A TERVEZÉSI FOLYAMAT MÁR RÉSZEIHEZ VALÓ KAPCSOLÓDÁSA

A környezetértékelés szervesen kapcsolódik a tervezési folyamatba. A településrendezési eszközök készítését megelőzte a településfejlesztési koncepció elkészítése, amelyhez el kellett készíteni a Megalapozó Vizsgálatokat.

Így a tervezők már a koncepcióalkotás idején megfelelő ismeretekkel rendelkeztek a környezet értékeiről, állapotáról és ez alapvetően meghatározta a közös munkát.

A településstervezés több szakági tervező közös munkájának eredménye és a terv, a többszöri egyeztetés révén alakult.

Az tényként megállapítható, hogy a tájhasználati, környezet- és természetvédelmi javaslatok kidolgozásánál a környezeti értékelés javaslatai meghatározóak voltak, azaz a tervezés folyamán a környezeti értékelésben kiemelt célok, értékek figyelembe lettek véve és csak jelentéktelen mértékben tértek el a változtatási javaslatok.

1.3. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS SORÁN TETT JAVASLATOK HATÁSA A TERV ALAKULÁSÁRA

A környezeti értékelés eredményeként, figyelembe véve az eljárásban résztvevő államigazgatási szervek előzetes véleményét, a hatályos tervet, azokkal összhangban, az alábbi tervezést befolyásoló javaslatok születtek.

- A település teljes területére tájképvédelmi szempontból kiemelt figyelemmel tekintettünk, azonban a tájképvédelemre vonatkozó javaslatokat nagyjából a településképvédelmi rendelet tartalmazza.
- A kiváló termőhelyi adottságú erdőterületeken a tájhonos erdőgazdálkodást kell támogatni és erre a HÉSZ szabályozásával is ösztönöz a terv.
- A meglévő erdőterületeket, illetve beerdősödött területeket erdőként kell szabályozni, bár az erdősítés mértéke –szántók, egykori gyepek beerdősödése - a kialakult tájjelleg megváltozását eredményezheti.
- Újlengyel teljes közigazgatási területén nincs védett természeti terület, ezért a kifejezetten kevés természeti, táji érték megőrzését, fejlesztését kiemelt szempontként kellett érvényesíteni a tervezés folyamán.

1.4. A KÖRNYEZET VÉDELMEÉRT FELELŐS SZERVEK ÉS AZ ÉRINTETT NYILVÁNOSSÁG BEVONÁSA, AZ ÁLTALUK ADOTT VÉLEMÉNYEKNEK, SZEMPONTOKNAK, A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS SORÁN TÖRTÉNŐ FIGYELEMBE VÉTELE, AZ INDOKOK ÖSSZEFoglalása

A településrendezési eszközök egyeztetése, megvalósítása, érvényesítése következtében, a várható környezeti hatások vizsgálatát és értékelését összegző környezeti értékelésegyeztetési folyamatába a 2/2005.(I.11.) Kormányrendelet mellékletében meghatározott államigazgatási szerveket vontuk be.

A környezeti értékelés tartalma szempontjából fontos véleményt a PMKH környezetvédelemért is felelős Érdi Járási Hivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya, a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság, a PMKH Földügyi és Földmérési Osztály, a PMKH Érdi járási Hivatal Földművelésügyi és Erdészeti Osztály valamint a Közép-Duna völgyi VIZIG adott.

A Pest Megyei Kormányhivatal Érdi Járási Hivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály A vélemény tájékoztat a védett természeti területekről és megállapítja, hogy Újlengyel területét kizárólag a Nemzeti Ökológiai Hálózat pufferterület övezete érinti.

Kiemeli, hogy Újlengyel területén védett növény és állatfajok is előfordulnak, amelyek élőhelyeit védeni szükséges. Részletesebben, azonosíthatóan azonban nem közli ezeket a védendő élőhelyeket.

Megállapítja, hogy a környezeti vizsgálat lefolytatása kötelező, amelyet a vonatkozó kormányrendelet 4. számú mellékletében foglalt általános tematika szerint kell lefolytatni, az ott felsorolt tartalmi elemek kifejtése elegendő.

Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság

A szakvélemény tájékoztat, hogy Újlengyel egyes – térképen és a tervben is jelölt - részei a Nemzeti Ökológiai Hálózat puffterület övezetébe tartoznak. Utal a figyelembe veendő jogszabályokra, felhívja a figyelmet, hogy a tervezésnél és a környezeti értékelésnél a természeti adottságok kiemelten kerüljenek figyelembe vételre.

Pest Megyei Kormányhivatal Élelmiszerbiztonsági és Földhivatali Osztály

Véleményét a termőföld mennyiségi védelmével kapcsolatosan fogalmazta meg és kéri, hogy a fejlesztések a gyengébb minőségű és a lehető legkisebb mértékű termőföld igénybevételével történjenek meg. Megadja művelési áganként a községi átlagnál jobb aranykorona értékeket és nem tartja indokoltnak a beépítettség növelését az átlagot meghaladó aranykorona értékű területeken.

Kiemeli, hogy Újlengyel belterületén 174 db. beépítetlen ingatlan található 21,5134 hektár nagyságban, ezért újabb beépítésre szánt – különösen lakó- övezetek kijelölése mezőgazdasági területből a vélemény szerint, termőföldvédelmi szempontból nem támogatható.

Pest Megyei Kormányhivatal Érdi Járási Hivatal Földművelésügyi és Erdészeti Osztály

Hivatkozik a jogszabályokra, kiemelten az erdőtörvényre. Közli, hogy helyi rendelet nem változtathatja meg az erdő rendeltetését és hasonlóan az erdők védelem alá helyezése sem a rendezési terv, hanem külön eljárás feladata. Megadja az Országos Erdő Adattárba tartozó erdők térképi elérhetőségét.

Közép-Duna völgyi Vízügyi Igazgatóság

Tájékoztat arról, hogy a Duna-völgyi főcsatorna kicsiny, Újlengyelt érintő szakasza állami tulajdonban van.

Hivatkozik a 219/2004.(VII.21.) Korm. rendeletre, amely szerint Újlengyel „a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területen lévő település”, ahol alapvető fontosságú, hogy a víztestek állapota ne romoljon, valamint megemlíti a 27/2004(XII.25.) KvVM rendeletet is, mely szerint a település „érzékeny vízminőség-védelmi besorolású község”. Megadja az országos vízminőség-védelmi területet kiterjedését digitális mellékletben.

Ugyancsak felhívja a figyelmet, hogy a község északi része belvízzel veszélyeztetett.

Nagyon fontos megjegyzés miszerint a belterületi ingatlanok 95%-a kötött rá a vezetékes ivóvízre-más adatok szerint 98,2 % -, ugyanakkor a csatornára jóval kevesebben, ezért a szennyvízcsatornára való rákötést ösztönözni kell.

1.5. A KÖRNYEZETI ÉRTÉLEKÉS KÉSZÍTÉSÉHEZ FELHASZNÁLT ADATOK FORRÁSA, AZ ALKALMAZOTT MÓDSZER KORLÁTAI

Újlengyel község környezeti állapotának jellemzésekor, a környezeti értékelés készítésekor felhasználtuk az államigazgatási szervek véleményét, adatait, a Megalapozó vizsgálat környezettel, tájjal, természetvédelemmel foglalkozó munkarészeit. Az adottságok értékelése további helyszíneléssel történt és gyűjtöttünk adatokat a településen is, elsősorban az Önkormányzattól.

Konkrét mérési adatok sajnos nem állnak rendelkezésünkre, így a fő gond és az alkalmazott módszer korlátja az, hogy a környezet állapotát egyes időszakokban illetve folyamatában bemutató adatok nem állnak a tervező rendelkezésére.

Egyenesen megdöbbenőnek kell neveznünk azt, hogy gyakorlatilag egyetlen vélemény sem említette a szárazosodás, a talajvíz csökkenésének évtizedek óta tartó folyamatát és azt, hogy erre országos, térségi figyelmet kell fordítani, és mielőbb ökológiai alapú koncepciót kell kidolgozni. Az sem került említésre, hogy a településen szigorúan szabályozni kell a rétegvíz használatát.

2. A TERV KIDOLGOZÁSOKOR VIZSGÁLT VÁLTOZATOK ISMERTETÉSE

A terv kidolgozása során konkrét változatok nem készültek. A tervezés az elkészített és minden érdekelt által megismert, elfogadott településfejlesztési koncepció, a hatályos településrendezési terv, a hatósági vélemények és a felmerült igények mérlegelésével folyt. Az egyeztetések alatt csak egy-egy terület esetében merült fel többféle, különböző célú hasznosítás, ez azonban az egyeztetés során letisztult és a terv egyértelmű használatot szabályoz.

2.1. A TERV CÉLJÁNAK, TARTALMÁNAK ÖSSZEFOGLALÓ ISMERTETÉSE, A KÖRNYEZETI ÉRTÉLEKÉS KÉSZÍTÉSE SZEMPONTJÁBÓL FONTOS ELEMÉK, JELLEMZŐK.

A településrendezési terv célja:

- Újlengyel község ésszerű területfelhasználásának és infrastruktúra-hálózatának alakítása illetve továbbfejlesztése, az építés helyi rendjének szabályozása,
- a környezet természeti, táji és épített értékeinek fejlesztése és védelme, különös tekintettel a vízháztartásra, a talajvízszint csökkenésére
- a köz- és a magánérdekek értékközpontú összhangjának megteremtése,
- az erőforrások hosszú távú hasznosításának elősegítése
- A jelenlegi tervezés során az érvényes rendezési tervhez képest több változás történt, ám ezek az elmúlt évek alatt bekövetkezett jogszabályi, gazdasági változások következményei.

3. A TERV MEGVALÓSÍTÁSA KÖRNYEZETI HATÁSAINAK, KÖVETKEZMÉNYEINEK FELTÁRÁSA

A településrendezési eszköz egyrészt olyan célokat irányoz elő, amelynek megvalósításával hozzájárul az országos és regionális szinten prioritásnak tekintett környezeti problémák enyhítéséhez, a természeti értékek megőrzéséhez, mint a

- talajvízszint csökkenésének megállítása, a klímaváltozás hatásainak mérséklése
- a környezeti állapot minőségének javítása./ Zárójelben kell megjegyeznünk, hogy a fenti célok megvalósulásához a településrendezési terv eszközei meglehetősen kevesek./

Másrészt hatékony eszköz az adott település által legfontosabbnak tekintett helyi problémák kezelésére, a település környezetének kedvezőbb fenntartására, a lakó, termelési, és másodsorban a turisztikai - falusi, tanyasi és lovasturizmus- funkciót erősítő fejlesztések megvalósítására.

A kiemelt országos környezet- és természetvédelmi célok a vonatkozó törvényekben és országos koncepciókban, stratégiákban fogalmazódnak meg.

A tavalyi év decemberében elfogadott 2018. évi. CXXXIX törvény szabályait és övezeteit a településrendezési terv és a környezeti vizsgálat készítésekor figyelembe vettük.

ORSZÁGOS FEJLESZTÉSI és TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ (OFTK)

A Magyar Országgyűlés 2014-ben fogadta el a „Nemzeti Fejlesztés 2030 OFTK” koncepciót, a fenntartható fejlődés, a jövő nemzedékeinek védelme és a nemzeti erőforrásokkal való hosszú távú felelős gazdálkodás érdekében. Ebben az OFTK-ban megfogalmazott Nemzeti Jövőkép alapján Magyarország 2030-ban Közép-Kelet Európa egyik központja lesz, biztonságos megélhetést biztosító versenyképes gazdasággal, megerősödött közösségekkel, javuló életminőséggel és környezeti állapottal.

A környezeti értékelés szempontjából különösen a hosszú távú életfeltételeinket és a gazdasági potenciálunkat biztosító természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás megteremtése, az élővilág sokféleségének, értékeinek megőrzése, az egészséges élet környezeti feltételeinek és jobb minőségének biztosítása elsődleges fontosságú.

A vidéki térségek, tájak értékeinek, erőforrásainak megőrzését a sokszínű és életképes agrárgazdaság megteremtését is tartalmazza a koncepció és a speciális, táji, környezeti adottságokkal rendelkező vidéki térségek között kiemeli a Homokhátsági komplex fejlesztésének szükségességét.

A fejlesztéspolitikai feladatok között megjelenik a Homokhátsági Speciális Célprogram folytatása, a kiemelten szárazságtűrő és alternatív növények termesztésbe vonása, a megváltozott éghajlati feltételekhez alkalmazkodó gazdálkodási formák elterjesztése, a táji fenntarthatóságot veszélyeztető vízigényes kultúrák és ipari tevékenységek visszaszorítása, a területhasználat, a gazdálkodás és a vízgazdálkodás összehangolása, a tanyai gazdaságok fennmaradásának segítése.

3.2. KÖRNYEZETVÉDELMI CÉLOK ÉS SZEMPONTOK MEGJELENÉSE A TERVBEN

Az eddigi fejezetekben számos környezetvédelmi cél fogalmazódott meg, és egyértelmű, hogy környezetvédelmi célként fogalmazható meg a települési élet- és környezetminőség javítása, a környezetbiztonság növelése, a természeti erőforrások és értékek fenntartó, megőrző használata, a fenntarthatóság kiemelt figyelembe vétele, a vízháztartás kedvezőbbé tétele.

Újlengyelben az emberhez méltó, egészséges élet feltételeinek biztosítását jelenti az erdő területek jelentős növekedése, a beépítésre szánt gazdasági célú területek visszafogott szabályozása, a szárazabb környezeti adottságoknak megfelelő tájhasználatra való ösztönzés.

A településrendezési terv nem tartalmaz olyan változtatásokat, amelyek ellentétesek lennének a takarékos anyag-, víz- és energia használat elveivel. A településrendezési tervben szereplő változtatások is nagy részben a települési környezet minőségének javítását segítik és a településszerkezeti tervben javasolt területfelhasználás az említett törvényben, illetve a megyei területrendezési terv övezeti szabályozásának és környezetvédelmi céljainak, elvárásainak figyelembe vételével került meghatározásra.

3.3 A TERV CÉLJAINAK EGYMÁS KÖZTI ILLETVE A REVELÁNS TERVEK, PROGRAMOK CÉLJAIVAL VALÓ KONZISZTENCIÁJA KÖRNYEZETI SZEMPONTBÓL

A településfejlesztési koncepció, a településszerkezeti terv és a szabályozási terv felülvizsgálata során a hatályos tervhez képest az új tervben szereplő változtatások – az erdőterületek növelése, az adottságoknak megfelelő tájhasználat ösztönzése, a gazdasági, szolgáltató fejlesztési területek kijelölése, a külterületi, tanyai építési lehetőségek újragondolása, a szennyvízcsatorna hálózatra való rákötés kötelezettsége, - településrendezési és környezetvédelmi szempontból is összehangolt változtatások együttese, amelyek a területrendezési tervekkel, az ágazati fejlesztési tervekkel és megyei programokkal is összhangban vannak.

3.4. A JELENLEGI HELYZET RELEVÁNS, A TERVVEL ÖSSZEFÜGGÉSBEN LÉVŐ ELEMINEK ISMERTETÉSE

3.4.1. ÚJLENGYEL AZON KÖRNYEZETI JELLEMZŐINEK AZONOSÍTÁSA, AMELYEKET A TERV MEGVALÓSÍTÁSA VALÓSZÍNŰLEG JELENTŐSEN BEFOLYÁSOL.

A TERÜLET TÁJI, TERMÉSZETI JELLEMZÉSE

Újlengyel község az Alföldön, a Duna-Tisza közti enyhén dombos felszínű síkságon fekszik. A kistájkataszter szerint a Pesti-hordalékkúp síkság, a Pilis-Alpári homokhát illetve a Kiskunsági homokhát határán terül el a település. Közigazgatási területének tengerszintfeletti magassága 118-138 méter között váltakozik, a Duna-völgyétől mintegy 20-40 méterrel magasabban fekszik.

A talaj felszínén a homoktalajok a jellemzőek, amelyek növényzettel való borítottsága, termőképessége az emberi tevékenység intenzitásától függően, hol gazdagabb, hol szegényebb.

ÉGHAJLATI ADOTTSÁGOK

Éghajlatára, az Alföld medence helyzetéből adódóan a fő jellemzők, a viszonylag csekély felhőzet, bőséges napsütés, a száraz jelleg előtérbe kerülése, s mindezek következtében a napi és évi hőmérsékletingadozás az átlagnál nagyobb. Ugyanígy jellemző az átlagnál erősebb lehülési és az átlagnál nagyobb ködhajlam.

Újlengyel területe az erdőssztyepp növényzeti zónába tartozik és éghajlata is ennek megfelelő. Az évi középhőmérséklet 10,2-10,5 Celsius fok között váltakozik, a napsütéses órák száma 1950-2000.

Az évi csapadék összeg 500-550 mm között mozog és a vegetációs időszakban átlag 300-320 mm eső esik.

A fagymentes időszak kb. 170-180 nap, a hótakarós napok száma 38-40 évente. Az utolsó tavaszi fagy április első hetében, az első őszi fagy november vége felé várható. Az uralkodó szélirány Északnyugati.

Újlengyel területének 45-50 %- a erdő és az erdők állományklímája általában csökkenti a szélsőséges jelenségeket, azonban a különböző minőségű erdők hatását a talajvízszintjére illetve a klímaváltozásra részletes vizsgálatokkal monitorozni szükséges és ez alapján kell megtervezni a fafajok cseréjét.

Az éghajlati jellemzők szempontjából a legfontosabb megállapítás az az, hogy Újlengyel az Alföld azon részén helyezkedik el, ahol jelentős a szárazosodás folyamata, amely mind termelési, mind élettani szempontból kedvezőtlen.

GEOLÓGIA, TALAJ

Erre a homokhátsági tájra a folyóvízi üledéken kialakult meszes homok talajok a jellemzőek, amelyek legnagyobbbrészt az egykori Ós-Duna hordalékaként kerültek ide. A karbon kortól kezdődően a középső triászsig szárazföldi, folyóvízi, tavi üledékképzés rekonstruálható. A Pannon beltó feltöltődése után ismét a folyóvízi feltöltődés volt a jellemző.

A homoktalajok változatosak, a lepelhomoktól, a gyengén humuszos homokig, a csernozjom jellegű és barna, rozsdabarna homokos erdőtalajokig többféle talaj található az altalaj, a növényzet, a morfológiai és a vízviszonyok függvényében.

FELSZÍNI ÉS FELSZÍN ALATTI VIZEK

Újlengyel kifejezetten szegény felszíni vízfolyásokban. Állandó jellegű vízfolyás nincs, időszakos vízfolyásként a Duna-völgyi csatorna és kisebb oldalcsatornái nevezhetők meg, amelyek a még megmaradt természetközeli buckák közötti völgyekben húzódnak és vezetik el az időszaki vizeket észak felé.

Tó, állandó vízállás sincs a területen, annak ellenére, hogy a 18. század végén az első katonai térkép még több tavat jelölt a területen.

A talajvíz, az elmúlt évtizedekben a klímaváltozás és az emberi beavatkozások következtében - lecsapolások, nagymennyiségű rétegvíz kiemelés, belvízelvezetés – nagymértékben mélyült- egyes adatok szerint 3-5 méterrel mélyebben található – és a szárazosodási folyamat egyre jobban érzékelhető.

A kialakult helyzet a gyenge víztartó képességű homoktalajok következtében kifejezetten kedvezőtlenül hat a talajok termékenységére, az erdők életfeltételeire.

LEVEGŐ

A levegő védelmével kapcsolatos szabályokat a 306/2010. (XII. 23.) kormányrendelet tartalmazza, míg a levegőterheltségi szint határértékeket a 4/2011. (I.14.) VM rendelet mellékletei szabályozzák.

Újlengyelben jelentősebb ipari üzem nincs, így ipari természetű légszennyező anyagterhelés nem éri a települést. A szomszédos településeken sincs számottevő szennyezés, így jó a környezeti levegő minősége, amelyet nyáron a közlekedésből, télen a fűtésből származó szennyezés befolyásol.

A nyári hónapokban a közlekedésből származó szennyezés kissé nagyobb, mint az év többi időszakában, tekintettel a térség megnövekvő gépjármű forgalmára.

A gépkocsik használata során keletkező kipufogó gázok (nitrogéndioxid, széndioxid, szénmonoxid stb.), valamint a korom és a szálló por terheli az utak menti területeket, de ez a szennyezés Újlengyelen, ahol a nagyforgalmú utak – 405. illetve 4606 jelű - a belterülettől északra húzódnak és nem érintik a hagyományos belterületet még mindig jelentéktelennek mondható.

A téli fűtésből származó légszennyezés a gáz bekötésével csökkent, de a fa és a gázfűtés aránya nagymértékben függ az energiaárak változásától. A mezőgazdaságból illetve a homoktalajokból, földutakból származó porterhelés időnként jelentős, de a csökkenő szántóterületek, a növekvő erdőterületek következtében, a porterhelés mértéke is csökkenő.

Összességében Újlengyel levegőminősége – a nagyobb forgalmú nyári időszakban is – a nagykiterjedésű erdőterület és a megfelelő irányú levegőáramlás következtében kedvezőnek minősíthető.

ZAJ- ÉS REZGÉSVÉDELEM

Újlengyelben a zaj- és rezgésterhelés nagy részét produkáló ipari jellegű termelés visszafogott mértékben van jelen és a közlekedés, a közúti forgalom zajterhelése Újlengyel belterületén elhanyagolható a kis forgalom következtében. A mezőgazdasági műveléssel járó időnkénti gépzajok, pedig a falusias környezet természetes velejárói. Tekintettel arra, hogy Újlengyel nagyobb részén a házak előkert nélkül, vagy igen szűk, 1-2- méteres előkertekkel gyakorlatilag az utcafrontra épültek ezért itt fokozottabban kell ügyelni a zaj és rezgés terhelés kialakulásának megelőzésére. Ezért például szükséges az esetleges új építkezések következtében növekvő teherforgalom sebesség és zajkorlátozása.

A környezeti zaj és rezgés terhelésre vonatkozó előírásokat az új fejlesztési területek kialakításánál a terv figyelembe vette és az új fejlesztési területeket, létesítményeket úgy javasolta elhelyezni, hogy a védendő területen a zaj és rezgésvédelmi követelmények teljesüljenek.

A zaj és rezgésvédelemmel a 27/2008 (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet, valamint a 284/2007(X.29.) Kormányrendelet foglalkozik.

ÚJLENGYEL TÁJHASZNÁLAT VÁLTOZÁSÁNAK ÉRTÉKELÉSE

A tájhasználat alakulásáról a történeti leírások és a korabeli térképek adnak hiteles képet.

Újlengyel területe a honfoglalás koráig jellemzően erdőssztyepp jellegű terület volt, fajgazdag élővilággal, jó regenerációs képességgel. Növényzete rokon volt a középhegységek növényzetével.

Az egyre intenzívebb emberi használat, különösen az állattenyésztés növelése következtében a fákat, erdőket kivágták a mocsaras részeket lecsapolták. A földművelés és az állattenyésztés eredményeképp a 19. századra egy fátlan, homokos-gyepes pusztaság jött létre. Az 1830-as évektől kezdődően kezdték meg az Alföld fásítását, azonban az 1881-es kataszteri térképen Újlengyel területén ebből igen kevés látszik, sőt még az 1941-es térképen is kevés az erdő.

Az 1940-től folytatott felelőtlen vízgazdálkodás, a nagyméretű rétegvíz kivétel, a legeltetés tovább rontott a helyzeten. A II. világháborút követően újra indult Alföld fásítás tájidegen fafajai nem javítottak az ökológiai állapotot. A mai erdők 98%-a (!) telepített erdő. Az őshonos fás növényzetnek, a homoki nyáras-borókásoknak, gyöngyvirágos tölgyeseknek csak töredék maradványai fordulnak elő.

A telepítések révén elterjesztett tájidegen fajok a jellemzőek, mint az akác, az erdei és feketefenyő, az amerikai kőris, a gyalogakác. Terjed a bálványfa, a zöld juhar, a kései meggy.

Az egykor jellemző láprétek, zsombékosok, mocsaras területek kiszáritott maradványai alig-alig fordulnak elő és igen kevés a nyílt homokpusztai gyep előfordulása is. Külön gond a különböző aranyvessző fajok, a selyemkóró szaporodása a gyepes felszínű területeken.

Történelmi tanulság és tény, hogy a gazdag élővilágú terület az ember munkája eredményeként vált száraz, aszályos területté, amelyet súlyosbít a klímaváltozás.

Több helyen kiemeltük, hogy Újlengyel külterületének csaknem fele – 1077 ha – erdő, amely többszöröse az elmúlt évszázadok erdeinek. A tájidegen fajok erőszakossága és nagymértékű párologtatása felveti az ökológiai szempontú erdőgazdálkodás szükségességét – honos fajok telepítése, fafajcsere, gyepekkel tarkított erdőtagok kialakítása stb. -, amelyet a vízgazdálkodás, vízvisszatartás újragondolásával összhangban szükséges megvalósítani.

Újlengyel mai tájhasználatát részletesen a Megalapozó Vizsgálatban, tájszerkezeti egységként mutattuk be.

ÚJLENGYEL VÉDETT TÁJI, TERMÉSZETI ÉRTÉKEI

Nemzeti természetvédelmi oltalom alatt álló terület, érték

Többször említettük, hogy Újlengyel területén védett érték nincs, egyedül a terven is jelölt és a szabályozásnál figyelembe vett Nemzeti Ökológiai Hálózat puffertérület övezete érinti a település északi részét, valamint a belterületről nyugatra a Duna-völgyi főcsatorna melletti területeket.

A tervben kiemelt figyelmet fordítottunk a tájkép, a természetes életközösségek és élőhelyek megóvására.

Természeti terület az erdő, a gyep, a nádas, a mocsár. Erdő és gyep számos helyen fordul elő, mocsaras jellegű területet három helyen szabályoz a terv természetközeli területként.

3.4.2. A KÖRNYEZETI ÁLLAPOT EGYÉB JELLEMZŐINEK LEÍRÁSA

LEVEGŐTISZTASÁG VÉDELEM

A település levegőminőségi helyzetét a környezeti levegőbe kerülő szennyezőanyagok mennyisége minősége, a légkörben zajló folyamatok, a meteorológiai és domborzati viszonyok befolyásolják.

Légszennyező anyagok az alábbi tevékenységi körökből kerülnek a környezeti levegőbe, amelyek pontszerű és diffúz légszennyező források:

- Ipari, mezőgazdasági, szolgáltató tevékenységből
- Közlekedés, szállítás
- Intézményi és lakossági

A környezeti vizsgálat során a légszennyező anyagok kibocsátása és a levegőminőség értékelésekor az alábbi jogszabályokban foglaltakat vettük figyelembe.

- 306/2010.(XII.23.) Kormányrendelet a levegő védelmével kapcsolatos egyes szabályokról
- 4/2011.(I.14.) VM rendelet a levegőterheltségi határértékeiről
- 4/2002.(X.7.) KvVM rendelet a légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről. Újlengyel a 10. számú légszennyezettségi zónába tartozik.

Ipari, Mezőgazdasági és Szolgáltató tevékenységekből származó légszennyező anyag kibocsátás

A jogszabályi követelmények és szempontok alapján vizsgálva a község környezeti levegőjének állapotát, megállapítható, hogy a községben folytatott tevékenységek szolgáltató jellegűek, üzemelésük során a határértékeket meghaladó légszennyező anyag kibocsátásával nem kell számolni. Újlengyel tágabb környezetében sem található olyan létesítmény, amely a település levegőjének minőségét kedvezőtlenül befolyásolná.

A telephelyek között bejelentésre kötelezett légszennyező pont és diffúz forrás nem üzemel.

Közlekedés légszennyező anyag kibocsátása

A település forgalma csekély mértékben befolyásolja a település levegő minőségét, a nagyforgalmú utak pedig kellő távolságban haladnak a belterületől.

Lakossági fűtésből származó légszennyező anyag kibocsátás

A községben a lakások, ingatlanok nagyobb része – több mint 80 % - vezetékes gázzal ellátott. Emellett a községben a lakossági fűtés szénrel és fával is történik. A fűtés során szén-monoxid, nitrogén oxidok, kén-dioxid, és szilárd (korom) légszennyező anyag kibocsátásával kell számolni. Figyelembe véve a tüzelőanyagok fajlagos kibocsátási értékeit, az új épületek a gázellátó hálózatra történő csatlakozást is szorgalmazni kell.

Egyéb tevékenységekből származó légszennyező anyag kibocsátás

Kerti és avar hulladékok nyílt téri égetésével is kerülhetnek légszennyező anyagok a légtérbe. A jogszabály a nyílt téri égetést tiltja, ezért a hulladékok égetésével szemben a komposztálást kell előtérbe helyezni és önkormányzati rendeletben szabályozni.

Állattartásból származó légszennyező hatásokkal (bűzhatás) is kell számolni, amennyiben az állattartás, trágyakezelés nem megfelelő. Helyi rendeletben történő szabályozással és ezek betartásával kiküszöbölhető a bűzhatás.

A szennyvízáttemelő közelében a nagy melegben előfordulhat bűzhatás. A szagmentesítés feltétlenül megoldandó.

VÍZELLÁTÁS

Az ivóvíz ellátást Újlengyelen a Daköv Kft. Dabasi Igazgatósága alá tartozó Újlengyel-Pusztavacs Közmű üzemeltető Kft. biztosítja a kiépített hálózaton keresztül. A településen két vízműkút üzemel (0122/26 ill. 0122/7 hrsz), ahonnan a víz célvezetékekkel jut a Vízmű 0122/38 hrsz-ú telephelyén lévő hidroglóbuszhoz.

Az ivóvízbázis körül hidrogeológiai védőövezeteket szükséges kijelölni. A vízbázis védőterületén lévő ingatlanok használatára vonatkozó korlátozásokat a 123/1997 (VII.18.) Kormányrendelet tartalmazza.

A belterületen a vezetékes ivóvízellátás teljes körű, minden utcában kiépült a vezeték és 98 % körüli a rákötések száma.

A településen 3 közkifolyó is üzemel. Locsolásra jellemző a házi kutak használata.

SZENNYVÍZKEZELÉS

Újlengyel település szennyvize a Pusztavaccsal közösen kiépített szennyvízelvezető rendszeren keresztül kerül elvezetésre. A szennyvíz - nyomott vezetéken - a 078/51 –es hrsz-ú ingatlanon megépült tisztítóműbe kerül, a tisztított szennyvíz befogadója pedig a szennyvíztisztító telep közvetlen közelébe telepített nyáras. A településen keletkező szennyvizek kommunális jellegűek, ipari jellegű szennyvíz a különböző szállítással foglalkozó cégek gépkocsi telephelyein keletkezhet.

Az ingatlanok nagy része – kb. 82 % - a csatornahálózatra csatlakozott, de még mindig igen magas napi 20-30- m³ a szikkasztott szennyvíz mennyisége, amely egy ilyen adottságú, vízvédelmi szempontból kiemelt településen megengedhetetlen. A rákötésekre továbbra is ösztönözni kell, a kiépített csatornahálózat megfelelő a keletkezett szennyvizek elvezetésére.

FELSZÍNI ÉS FELSZÍN ALATTI VIZEK MINŐSÉGE

A korábbi fejezetekben leírtuk, hogy Újlengyel területén igen kevés a felszíni víz. Állóvíz egyáltalán nincs és egyedül a mesterséges építésű, három oldalcsatornával rendelkező, inkább időszakos jellegűnek nevezhető Duna- völgyi főcsatorna tekinthető felszíni vízfolyásnak.

A Duna-völgyi főcsatorna alegység vízgyűjtő-gazdálkodási terv szerint, e főcsatorna síkvidéki jellegű, kisesésű, közepes vízgyűjtő területű vízfolyás.

A belterület felszíni vizeit is részben elvezető vízfolyást a lakó- valamint a mezőgazdasági területekről lefolyó vizek következtében jelentős só- és tápanyagterhelés éri. A vízfolyásba jutó anyagok elősegítik az eutrofizációt és az élővilágra kémiai káros hatással vannak.

A vízgyűjtőre készült terv szerint a főcsatorna ezen szakaszának ökológiai és biológiai állapota mérsékelt, azaz a rossznál valamivel kedvezőbb állapotú, ugyanakkor fizikai, kémiai és hidromorfológiai állapota jó minőségű.

Ezen értékelés összhangban van az anyag a felszíni vizeket érintő terhelésre vonatkozó adatokkal, amely szerint a foszforterhelés 150g/ha/év, a diffúz nitrogénterhelés pedig 1100-1500 g/ha/év. Ezek az értékek a hazai viszonyok között közepesnek mondható terhelést jelentenek.

Ezen vízállapotot ismerve a cél Újlengyel területén a felszíni vízfolyás állapotromlásának megakadályozása, állapotának javítása, a szennyezések fokozatos csökkentése, és a jó ökológiai potenciál elérése.

A Duna-völgyi Főcsatorna alegység vízgyűjtő-gazdálkodási terve szerint Újlengyel területén a felszín alatti vizeket érintő nitrogénterhelés a belterületen 0-10 kg N/ha/év, míg a külterületen 40-45 kg N/ha/év, amely utóbbi kifejezetten magas érték, de a belterületen a napi 20-30 m³ elszikkasztott szennyvíz is jelentős talaj és talajvízszennyezés.

Újlengyel bár más vízgyűjtő terület alegységbe sorolták a Duna-Tisza közti homokhátság része, ahol a talajvízszint süllyedés jelentős gondot okoz.

Az előbbieken említett vízgyűjtő alegység terve 6.-6 térképe szerint Újlengyel térségében a felszín alatti víztestek mennyiségi állapota gyenge, azaz a legrosszabb minőségű. A 6.-10 térkép szerint a víztest kémiai állapota is gyenge. Ebből törvényszerűen következik, hogy a felszín alatti sérülékeny ívóvízbázis jelentősen veszélyeztetett – lásd 6.-14 térkép-.

A felszín alatti víztest esetében ezért, nemcsak a szennyeződések korlátozása, az állapotromlás megállítása és a jó kémiai állapot elérése a cél, hanem szükséges a mennyiségi állapotot is javító intézkedések megvalósítása is.

Említettük, hogy ez térségi szintű, összehangolt, komplex beavatkozást igényel, amelynek lényege a vízkészlettel történő fenntartható gazdálkodás megvalósítása.

Ez számos egyéb intézkedést igényel, mint a vízgyűjtő-gazdálkodási tervben is említett talajvízdúsítást, pl.: beszivárogtató tavak létesítését, a vízkészletek és a vízhasználat nyilvántartását, szabályozását, a talajvízszint süllyedésének kezelésére alkalmas technikák kidolgozását és alkalmazását.

A jövőt illetően Újlengyel szempontjából döntő jelentőségű a talajvízszint csökkenés megállítása és a talajvíz állapotának mennyiségi, minőségi javítása.

HULLADÉKGAZDÁLKODÁS

Újlengyel területén a kommunális hulladékok gyűjtése megoldott. A kommunális szilárd hulladékot szervezett keretek között szállítják a Dabas területén lévő hulladéklerakóba. Az Ország Középe Többcélú Kistérségi Társulás 10 településen, köztük Újlengyelben is bevezette a szelektív hulladékgyűjtést.

Megvalósították az állati hulladékok gyűjtését is, a Dabasi regionális hulladékgyűjtő területén kistérségi hulladékgyűjtő létesült.

A NHSZ-ÖKOT Nonprofit Kft évente egy alkalommal lomtalanítást is végez Újlengyel belterületi részein.

Veszélyes hulladékok

A veszélyes hulladékok elsősorban a munkagépek, közlekedési eszközök tárolását végző telephelyén keletkezhetnek.

Keletkezett mennyiségük a végzett szolgáltatás milyenségének függvényében változik, ártalmatlanításukról a jogszabályi előírásoknak megfelelően kell gondoskodni.

A lakosságnál keletkező veszélyes hulladékok (gyógyszer, göngyöleg, elem) a kommunális hulladékkal együtt kerülnek a hulladéklerakóra.

A veszélyes hulladékokra a 98/2001. (VI.2.) Kormányrendelet előírásai vonatkoznak, a hulladékok gyűjtésére, ártalmatlanítására a rendelet előírásait figyelembe kell venni.

Egyéb hulladékok

Építési és bontási hulladékok

Az építési és bontási tevékenységből keletkező hulladékok elhelyezése a dabasi hulladéklerakón történik, a településen törmeléklerakó nem üzemel.

ZAJ-ÉS REZGÉSVÉDELEM

A község belterületét zajvédelmi szempontból a 2000. évi CXII. törvény és a 27/2009 (XII.3.) KvVM-EÜM rendelet szabályozza. A zajterhelési határértékek az alábbiak:

Üzemi létesítmények:

$L_{TH} =$	nappal:	45 dBA
	éjjel:	35 dBA

Építőipari tevékenységekből származó zajterhelés:

- ha az építési munka időtartama I hónap, vagy kevesebb:

$L_{TH} =$	nappal:	60 dBA
	éjjel:	45 dBA

- ha az építési munka időtartama 1 hónap felett 1 évig:

$L_{TH} =$ nappal: 55 dBA
éjjel: 40 dBA

- ha az építési munka időtartama 1 évnél több:

$L_{TH} =$ nappal: 50 dBA
éjjel: 35 dBA

Közlekedési tevékenységekből származó zajterhelés:

- üdülő, lakóépületek és közintézmények közötti forgalomtól elzárt területeken; pihenésre kijelölt területeken:

$L_{TH} =$ nappal: 45 dBA
éjjel: 35 dBA

- kiszolgáló út; átmenő forgalom nélküli írt mentén:

$L_{TH} =$ nappal: 50 dBA
éjjel: 40 dBA

- gyűjtőút, összekötőút, bekötőút, egyéb közút mentén:

$L_{TH} =$ nappal: 55 dBA
éjjel: 45 dBA

- autópálya, autóút, I. rendű főút, II. rendű főút, autóbusz pályaudvar mentén:

$L_{TH} =$ nappal: 60 dBA
éjjel: 50 dBA

A település területein kialakuló zajterhelés az alábbi zajforrások kibocsátásaiból tevődik össze:

- ipari- mezőgazdasági-szolgáltató tevékenységek,/ gyakorlatilag elhanyagolható, de ügyelni kell a gépek állapotára/
- szórakozóhely,
- közlekedés,
- egyéb (építési, bontási, lakossági tevékenység).

A létesítményekről, tevékenységekről műszeres zajmérési eredmény nem áll rendelkezésre, bejelentés, panasz a lakosság részéről nem volt.

A közúti közlekedésből származó zajterhelésre vonatkozó mért adat a belterületen nem áll rendelkezésre, de a terhelés elhanyagolható.

3.4.3. A FENNÁLLÓ KÖRNYEZETI KONFLIKTUSOK, PROBLÉMÁK LEÍRÁSA ÉS MINDEZEK VÁRHATÓ HATÁSA HA A TERV NEM VALÓSUL MEG.

Újlengyelen, tájhasználati, környezeti konfliktus a mezőgazdaságilag, kertészetileg hasznosítható területek műveltségének csökkenése. A határ több pontján található, felhagyott, bokrosodó egykori szántó és gyepparcellák.

Jelentős tájhasználati probléma az erdőterületek növekedése. A területek felhagyása következtében az elmúlt két évtizedben mintegy 100 hektár új erdő „keletkezett” ami bizonyos szempontból pl..

klímaváltozás nevezhető kedvezőnek is, azonban ez a folyamat a hagyományos tájjelleg teljes átalakulásához vezet főleg a tájidegen fafajok elterjedésének következtében.

Több helyen említett alapvető gond a szárazosodás, a talajvízszint csökkenése. Ez azonban nem egy településre, hanem a térségre a Homokhátságra jellemző. A megoldás az érintett települések egységes fellépésén, összefogásán múlik.

Részben összefüggő gond a belterületen a 98 %-ban az ivóvíz hálózatra rákötött ingatlanok és a 82 %-ban a szennyvízcsatornára rákötött ingatlanok száma közötti különbség, amelynek következménye a belterületen a szennyvizek egy részének elszikkasztása, a talaj és a talajvíz jelentős mértékű szennyezése.

Nincsenek adataink, de egy alapvetően homokos vidéken nem biztos, hogy – a tisztított szennyvíz nyárfa erdőbe való kieresztése- nem okoz talaj illetve talajvíz szennyezést.

3.5. A TERV MEGVALÓSULÁSÁVAL KÖZVETLENÜL VAGY KÖZVETVE KÖRNYEZETI HATÁST KIVÁLTÓ TÉNYEZŐK FELTÁRÁSA.

A természeti erőforrás közvetlen igénybevételét vagy környezetterhelést előidézhető tényezők:

- mezőgazdasági területek művelésből történő kivonása,
/ez több fejlesztésnél bekövetkezett. Említettük, hogy ezeken a területeken fokozatosan visszafejlődik a mezőgazdasági termelés, ezért itt inkább a környezet egyéb elemeire való hatás vizsgálendő. Remélhető, hogy az új törvény és a helyi szabályozási előírások a nagy mértékű fejlesztéseket, így a feltételezett káros hatásokat megakadályozzák. /
- a fejlesztések, az erősödő gazdaság, a változó igények következtében növekvő vízfelhasználás, szennyvízkezelés, gépjármű forgalomnövekedés.

A fentiek hatásaival számol a terv ezért viszonylag szigorú szabályokat tartalmaz a HÉSZ.

A természeti erőforrásokat erősítő, kedvezőbb környezeti hatást előidéző tényezők:

- a külterületek, a mezőgazdasági területek beépíthetőségének szakszerű, a műveléshez, alaprendeltetéshez kötött szabályozása
- az erdőterületek növelése
- tudatosabb településirányítás, értékeket felismerő tulajdonosok.

3.6. A TERV MEGVALÓSÍTÁSA ESETÉN VÁRHATÓ HATÁSOK, KÖRNYEZETI KÖVETKEZMÉNYEK ELŐREJELZÉSE

3.6.1. VÁLTOZTATÁSOK és AZOK ÉRTÉKELÉSE

A változtatások száma – 160- darab – jelentős szerkezeti változtatást feltételez, pedig ez nem így van. A teljes tervanyagból, és a változtatásokat bemutató térképi tervlapról kiderül, hogy tulajdonképp a változások három fő csoportba sorolhatók.

- a) A legnagyobb számú változtatás az többségében mezőgazdasági területből erdőterületbe történő átsorolás. A 63 darab, zömében általános mezőgazdasági területből erdőterületbe történt átsorolás indokairól és következményeiről több fejezetben írtunk. Az eredmény, az erdőterület több mint 150 hektárral való növekedése. Zömmel a meglévő erdők közé beékelődő

és bozótosodó területeket soroltuk át, ám több szántóföldek által körbevett területet is célszerűnek tűnt átminősíteni.

A klímaváltozás szempontjából látszólag kedvező változás azonban igazából csak akkor lesz kedvező, ha olyan minőségű, gyepes részekkel tarkított, honos fajokból álló erdőket alakítunk ki, ahol a párolgás mérlege kedvezően alakul és a szárazosodási folyamatot nem erősíti.

b) A változások másik nagy része az a terület tanyás hagyományából és az OTÉK alkalmazásából következik, valamint az önkormányzat azon kéréséből, hogy a meglévő tanyákat illetve a meglévő felismerhető, azonosítható tanyahelyeket a terv tanyaként szabályozza. Így 61 darab K-t, azaz tanya került külterületen kiszabályozásra – kb. 30 ha nagyságban - a korábbi szabályozás szerinti falusias lakóterületből, általános mezőgazdasági területből, és az Országos Erdőállomány Adattárba NEM tartozó, de a hatályos terven erdőként szereplő területből.

Ezen, a hagyományos tájhasználat lehetőségét megőrző szabályozás életszerűségére a jövő ad választ, mindenesetre a terv eleget tett az önkormányzat kérésének és van lehetőség az alföldi táj kultúrát hasznosítására, a tanyák megújítására.

c) A harmadik jelentősebb változtatás a beépítésre szánt területek átstruktúrálása, területük kismértékű csökkentése illetve a ténylegesen meglévő funkciók rendeleteknek megfelelő szabályozása.

Újlengyel belterületétől Kelet-Északkelet felé a hatályos településrendezési terv igen nagy méretű különleges beépítésre szánt területet jelölt, amelyből csaknem 40 hektár nagyságú területet a terv visszaminősített általános mezőgazdasági területebe. Emellett figyelembe véve a különböző fejlesztési igényeket illetve a megépült mezőgazdasági telephelyeket, szennyvíztisztító telepet történt átsorolás mezőgazdasági területből gazdasági, szolgáltató területbe is. A mérleg azonban területileg kedvező és ezt a biológiai aktivitás számítás igen magas pozitív egyenleg is bizonyítja.

3.6.2. A JÓL AZONOSÍTHATÓ KÖRNYEZETI IGÉNYBEVÉTELEK VAGY TERHELÉSEK

FÖLD

A terv a hatályos településrendezési tervhez képest nem növeli a beépítésre szánt területeket, a különleges beépítésre szánt területeknél azonban valószínűsíthető, fejlesztés, építés. A beépítésre kerülő területekről a humuszos termőréteget a tényleges vastagságának megfelelően össze kell gyűjteni, meg kell menteni, a majdani felhasználásig deponálni kell és meg kell védeni a szél kártételétől. A kivitelezési munkák a környező termőterületek hasznosíthatóságát nem zavarhatják és semmilyen módon nem lehetnek a környező termőterületekre káros hatással.

LEVEGŐ

A levegőminőséget befolyásoló jelentős diffúz légszennyező forrás a közúti közlekedés, illetve a belőle származó gáz és porszennyezés. A meglévő és tervezett erdősítések, útfásítások, az előírt telken belüli magas zöldfelületi arány javítják a levegő minőségét, a lakótelkeken belül kötelezően megtartandó, kialakítandó zöldfelületek is jótékonyan befolyásolják a mikrokörnyezet állapotát, a levegőminőséget.

ÉLŐVILÁG

A terv a jelentős mértékű erdősítéssel, az utak menti fásítással, az adottságoknak megfelelő tájhasználatra ösztönző szabályozással, a mozaikos tájszerkezet továbbfejlesztésével, a természeti területek, az ökológiai hálózatba tartozó területek védelmével, a környezetkimélő mezőgazdasági termelésre történő ösztönzéssel a jelenleginél kedvezőbb helyzetet teremt az élővilág számára. Természetesen csak akkor, ha betartják az előírásokat és számonkéri valaki pl. a lakótelkeken belüli zöldfelületek előírások szerinti meglétét.

ÉPÍTETT KÖRNYEZET

Az elkészült településrendezési eszközök Újlengyel tudatos fejlesztését szolgálják a település egyedi adottságaihoz és egykori tanyás szerkezetéhez igazodva.

A terv részét képező örökségvédelmi tanulmány foglalkozik részletesen a régészeti lelőhelyekkel, az épített értékeket pedig a településképvédelmi terv ill. rendelet tartalmazza.

3.6.3. A KÖRNYEZETI ELEMELK RENDSZERÉREIRE, FOLYAMATAIRA, SZERKEZETÉRE KÜLÖNÖSEN A TÁJRA, TELEPÜLÉSRE, KLÍMÁRA TERMÉSZETI RENDSZERRE, A BIODIVERZITÁSRA GYAKOROLT HATÁS

Újlengyel területére az országos előírások mellett Pest megye területrendezési terve, övezeti előírásai és ajánlásai vonatkoznak. Ezek az előírások védik a táj jellegét, a táj szerkezetét, a meglévő természeti rendszereket.

A külterület szabályozás során a tájképvédelem érdekében is hangsúlyoztuk az adottságokhoz igazodó tájhasználat és a tájjelleg erősítésének fontosságát.

Újlengyel egyes területeinek a NÖH-ba területekbe sorolása, -amely területeket tartalmazza a szabályozási terv- elősegíti a természeti rendszerek megőrzését, a mozaikos tájszerkezet, tájhasználat fennmaradását. Ennek megfelelően a terv a tájra, az ökológiai rendszerekre, a biodiverzitásra kifejezetten kedvezően hat.

Az erdőterületek megőrzése, növelése illetve az ültetvény jellegű kertészeti termelésre – gyümölcs- való ösztönzés pedig a klímaváltozás elleni védekezés szempontjából is fontos, mert ezek vízvisszatartó és hőmérséklet szabályozó szerepe csökkenteni tudja a mikrokörnyezetben a globális klímaváltozás káros hatásait.

3.6.4. AZ ÉRINTETT EMBEREK EGÉSZSÉGI ÁLLAPOTÁBAN, VALAMINT TÁRSADALMI, GAZDASÁGI HELYZETÉBEN VÁRHATÓAN FELLÉPŐ VÁLTOZÁSOK

A településrendezési terv az eddigiekben részletesen bemutatott javaslatok a változtatásokkal együtt, az erdőterületek megőrzése, kismértékű növelése, a tanyasi illetve lovasturizmus fejlesztése, a beépítésre szánt területek növelésének megakadályozása, a megújuló energiaforrás hasznosítása, az adottságoknak megfelelő tájhasználat, stb. kedvező változásokat eredményezhet a lakosság életében, a környezet minőségében.

A javuló környezetminőség feltehetően javítja az emberek egészségi állapotát, ám nehezen bizonyítható, hogy az egészségi állapot milyen mértékben függ a településrendezési tervtől. Az bizonyos, hogy a terv javaslatának nagy része azt célozza, hogy jobb legyen az életminőség, amely áttételesen kedvezőbb gazdasági lehetőségeket is teremhet.

3.6.5 A KÖZVETETT MÓDON HATÁST KIVÁLTÓ TÉNYEZŐK

Új környezeti konfliktusok, problémák megjelenése nem várható, ám a talajvízszint csökkenés és a szárazodás folyamata csak jelentős erőfeszítések, beavatkozások révén változtatható meg.

Az előzőekben bemutatott és értékelt nem jelentős hatású környezeti konfliktusokon kívül egyéb környezeti problémák megjelenése nem vetíthető előre és a tervben megfogalmazott javaslatok megvalósulása esetén a meglévő problémák erősödése sem várható.

3.6.6 A HELYI ADOTTSÁGOKNAK MEGFELELŐ OPTIMÁLIS TÉRSZERKEZETTŐL, TERÜLETFELHASZNÁLÁSI MÓDTÓL VALÓ ELTÉRÉS.

A településrendezési terv az adottságoknak megfelelő tájhasználatra ösztönző szabályozást tartalmaz.

A beépítésre szánt területeken csekély mértékű változtatás történt, épp a belterület szerkezetének javítása, a gazdasági területek egységesítése céljából, azaz a meglévő térszerkezet erősítésére.

A kialakult területfelhasználástól való eltérés, - lásd a változtatási javaslatokat - egyrészt a tényleges területhasználatnak való megfelelés céljából, másrészt a lakóterület minőségi környezetének javítása céljából, /lásd, erdőterületek növelése, gazdasági területek összefogottabb kijelölése/ történt.

3.6.7. A TÁJ ELTARTÓ KÉPESEGÉHEZ ALKALMAZKODÓ, HELYI TÁRSADALMI-KULTURÁLIS GAZDÁLKODÁSI HAGYOMÁNYOK GYENGÍTÉSE

A terv biztosítja a meglévő mezőgazdasági területek, létesítmények különösen a tanyák, külterületi hagyományos életmód megmaradását és ösztönöz a korábbi hagyományok magasabb szintű újratermelésére. A terv az optimális területhasználatot, az adottságoknak megfelelő fenntartható tájgazdálkodást kívánja segíteni, ezzel ellentétes javaslatot nem fogalmaz meg. Azt viszont meg kell említenünk, hogy a gazdálkodási hagyományok fennmaradása, újjá teremődése legkevésbé a településrendezési terv, hanem elsősorban a társadalmi és gazdasági feltételek függvénye.

3.6.8. A TERMÉSZETI ERŐFORRÁSOK MEGÚJÚLÁSÁNAK KORLÁTOZÁSA

A terv a természeti erőforrások megújítását és azok fenntartható használatát tartalmazza. A kialakult tájhasználatot figyelembe véve a természeti erőforrások megújítására ösztönöz.

3.6.9. A NEM HELYI ERŐFORRÁSOK JELENTŐS MÉRTÉKŰ HASZNÁLATA VAGY A HELYI TERMÉSZETI ERŐFORRÁSOK MÁΣ TERÜLETEN VALÓ HASZNOSÍTÁSA

Újlengyel esetében ez a pont nehezen értelmezhető, mert nagy kiterjedésű erdőterületekkel és kevés jó minőségű mezőgazdasági területtel rendelkező településről van szó, gyakorlatilag az anyag-, energia, technológia mind máshonnan érkezik.

3.7. A KÖRNYEZETI KÖVETKEZMÉNYEK ALAPJÁN A TERV ÉRTÉKELÉSE

A korábban ismertetett környezeti következmények alapján megállapítható, hogy Újlengyel módosított településrendezési tervében tervezett területhasználat, valamint a helyi építési szabályzat biztosítja a környezet értékeinek megtartását, a fenntartható gazdálkodás megvalósítását.

A terv megvalósítása esetén, miután a terv számos olyan elemet tartalmaz amelyek minőségi változást jelentenek, a települési környezet minősége kifejezetten javulhat.

4. A TERV MAGVALÓSULÁSA KÖVETKEZTÉBEN VÁRHATÓAN FELLÉPŐ KÖRNYEZETRE KÁROS HATÁSOK ELKERÜLÉSÉRE, CSÖKKENTÉSÉRE VONATKOZÓ JAVASLATOK, A TERVBEN SZEREPLŐ INTÉZKEDÉSEK KÖRNYEZETI HATÉKONYSÁGÁNAK ÉRTÉKELÉSE

A terv megvalósulása folyamatosan és hosszú évek, évtizedek alatt követetik be. Ez idő alatt általában előfordulnak előre nem várt események, válságok amelyek az egész folyamatot megváltoztatják, sőt módosíthatják, átírhatják mostani tervet is.

Mindenesetre reméljük, hogy a megindult gazdasági fejlődés nem törik meg és valóban megvalósul, az adottságoknak megfelelő fenntartható tájgazdálkodás, fejlődik tovább a turizmus és megvalósulnak a környezet minőségét javító fejlesztések és megfordul a térséget sújtó szárazodási folyamat is.

A terv megvalósulása esetén, mint azt korábban is kiemeltük nem számolunk semmiféle környezetre jelentős mértékű káros hatás kialakulásával, ezért e nem várt hatások elkerülésére, csökkentésére vonatkozó javaslatokat sem fogalmaztunk meg.

5. KÖZÉRTHETŐ ÖSSZEFOGLALÓ

5.1 A TERV CÉLJAINAK, TARTALMÁNAK ÖSSZEFOGLALÓ ISMERTETÉSE.

ÁLTALÁNOS TELEPÜLÉSSZERKEZETI, TELEPÜLÉSRENDEZÉSI CÉLOK:

A településfejlesztés és a településrendezés célja a lakosság életminőségének és település versenyképességének javítása érdekében a fenntartható fejlődést szolgáló településszerkezet és a jó minőségű környezet kialakítása, a közérdek érvényesítése az országos, a térségi, a települési és a jogos magánérdek összhangjának biztosításával.

A tervezés során többek között figyelembe kellett venni a népesség megélhetését biztosító gazdasági érdekeket, a környezet-, a természet- és a tájvédelem szempontjait, a területtel és a termőfölddel való takarékos gazdálkodást, a tájhasználat, a tájszerkezet és a tájkép formálásának összehangolt érdekeit, különös tekintettel a víz, a levegő, a talaj, a klíma és az élővilág védelmére.

Újlengyel terve az épített környezet alakításáról és védelméről szóló törvény, a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX törvény, Pest Megye területrendezési terve, valamint a településrendezésre vonatkozó rendeletek szellemében, a településfejlesztési koncepció alapján, a környezet védelmére, az ország, és a térség fejlesztésére kidolgozott koncepciók, stratégiák figyelembe vételével készült.

A terv nem növeli a beépítésre szánt területeket, jelentősen megnöveli az erdőterületet, a szabályozással az adottságoknak megfelelő, mozaikos tájhasználat kialakítására törekszik a mezőgazdasági hasznosítású területeken, amely egyformán segíti a gazdálkodást és az élővilág védelmét, kiemelten érvényesíti a környezetvédelmi és tájvédelmi szempontokat.

A tervezők meggyőződése, hogy a terv megvalósulása kedvezőbb állapotokat eredményez.

A szolgáltató, gazdasági jellegű tevékenységekre a lakóterületektől északra és keletre a lakóépületektől távolabb javasolunk telephelyet. Így a lakóterületek mentesülhetnek az esetleges zavaró környezeti hatásoktól.

5.2 LEVEGŐTISZTASÁG-VÉDELMI CÉLKITŰZÉSEK

A jelenlegi helyzetet értékelve megállapítható, hogy a településen a levegő minőségét jelentősen befolyásoló légszennyező forrás nem működik.

Szabályozni szükséges helyi rendeletben a légszennyező anyagok kibocsátásával járó tevékenységeket különös tekintettel az avar és kerti hulladékok égetésére. Szorgalmazni kell a helyben történő komposztálást. A tüzelőanyagok felhasználása során még inkább előtérbe kell helyezni a földgáz használatát. Az állattartás és trágyakezelés szabályait meg kell határozni az esetlegesen jelentkező a lakosságot zavaró bűzhatás miatt.

5.3 HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI CÉLKITŰZÉSEK

Aktualizálni szükséges a jogszabályi előírásoknak megfelelően:

- A helyi hulladékgazdálkodási tervet.
- Közterületek tisztán tartásáról és a települési szilárd hulladékokkal kapcsolatos közszolgáltatásra vonatkozó előírásokat.

Az építési és a bontási tevékenységek során szabályozni szükséges a keletkező hulladékok kezelésének és ártalmatlanításának követelményeit.

5.4 VÍZMINŐSÉGVÉDELMI CÉLKITŰZÉSEK

Az ivóvíz ellátás területén a belterületi ellátottság csaknem 100%-os, a külterületi ingatlanok vízellátása csak zárt szennyvízgyűjtő létesítése esetén lehetséges, melyet a jövőben is meg kell követelni.

A szennyvízcsatornára történő csatlakozást szabályozni kell. Folyamatosan, összhangban az építésekkel törekedni kell a 100%-os csatornázottságra. Meg kell akadályozni, hogy a csapadékvíz-elvezető árkokba a hulladék, trágya vegyszer bemosódjon.

A bel- és külterületi vízvezető árkok állapotát rendszeresen felül kell vizsgálni.

5.5 ZAJVÉDELMI CÉLKITŰZÉSEK

A községre a helyi zajvédelmi szabályozást el kell készíteni, az üzemi létesítmények, a szórakoztató és vendéglátó egységek, rendezvények zajterhelési határértékeit meg kell határozni. Egyedi esetekben a zajterhelési határérték túllépését is szabályozni szükséges.

Új tervezésű, vagy megváltozott területfelhasználású területeken a meglévő közlekedési zajforrástól származó zajterhelési határértékeknél az érvényes rendeletben előírtakat figyelembe kell venni, a zajvédelmi előírásokat érvényre kell juttatni. A lakóövezetekben szabályozni kell az engedélyezhető tevékenységeket. Meglévő létesítményeknél szabályozni kell a zajkibocsátást.

5.6 ZÖLDTERÜLET-GAZDÁLKODÁS

Újlengyel szerény közterületi növényállományát meg kell őrizni.

5.7 A TERV ÖSSZEFÜGGÉSE MAGASABB SZINTŰ TERÜLETRENDEZÉSI TERVEKKEL

A tervezés során – amint erre többször utaltunk- figyelembe vettük a 2018. évi CXXXIX. törvény és a Pest Megyei Területrendezési terv területére készült területrendezési terv szabályozási övezeteit, előírásait.

Össességében megállapítható, hogy Újlengyel településrendezési tervének javaslatai megvalósulásuk esetén többek között a település környezetminőségének javulását eredményezik. Javul a lakókörnyezet környezeti állapota, a természeti környezet minősége és kiteljesedhet az adottságokhoz igazodó táj-, és területhasználat.